

ကုလလုံခြုံရေးကောင်စီ - မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် မဖြစ်မနေလိုက်နာရမည့် လက်နက်ကုန်သွယ်ခွင့် တားမြစ်မိန့်ကို ချမှတ်ရန်

သမ္မတ Biden မှ အာဆီယံခေါင်းဆောင်များကို Washington, D.C. တွင် တွေ့ဆုံရန်ရှိ

(ဘန်ကောက် - ၁၂ မေလ ၂၀၂၂) - ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ တံခါးဖွင့်အစည်းအဝေးတစ်ရပ်ကို အရေးတကြီးကျင်းပပြီး မြန်မာစစ်တပ်အပေါ် လက်နက်ကုန်သွယ်ခွင့်တားမြစ်မိန့်တစ်ရပ်ကိုချမှတ်၍ မြန်မာ့အရေးကို နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုခုံရုံး (ICC)သို့ လွှဲပြောင်းပေးမည့် အားလုံးလိုက်နာရန်လိုအပ်သည့် ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်သင့်ကြောင်း Fortify Rights မှ ယနေ့ ပြောဆိုလိုက်သည်။ မေလ ၁၂ - ၁၃ တွင် အရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံများအသင်းများ (ASEAN) အဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများမှ အဆင့်မြင့်ကိုယ်စားလှယ် ၉ ဦးသည် Washintong D.C., ရှိ အဆိုပါ ဒေသတွင်းအဖွဲ့၏ မြန်မာနိုင်ငံအကျပ်အတည်းအပေါ် တုန့်ပြန်မှုကို ဆွေးနွေးမည့် အထူးထိပ်သီးအစည်းအဝေး၌ U.S. သမ္မတ Joe Biden နှင့် တွေ့ဆုံရန် စီစဉ်ထားပါသည်။

၂၀၂၁ ဧပြီလတွင် ASEAN ခေါင်းဆောင်များသည် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးမင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်သော ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ အာဏာသိမ်းမှုအပြီး ငြိမ်းချမ်းရေးလမ်းကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မြန်မာ့စစ်တပ်နှင့် ဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ရပ် “[Five-Point Consensus](#)” ကို ရရှိခဲ့ကြသည်။ မြန်မာအာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုသည် အစုလိုက်အပြုံလိုက် ရက်စက်ယုတ်မာသည့် ရာဇဝတ်မှုများကို ကျူးလွန်ပြီး အဆိုပါ သဘောတူညီချက်ကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း သွေဖယ်ချိုးဖောက်ခဲ့သည်ဟု Fortify Rights က ဆိုသည်။

“အာဆီယံနဲ့ သူရဲ့ ဘုံသဘောတူညီချက်တွေက ကျရုံးပျက်စီးခဲ့ပါပြီ” ဟု Fortify Rights ၏ Chief Executive Officer ဖြစ်သူ Matthew Smith ကဆိုသည်။ “လုံခြုံရေးကောင်စီအနေနဲ့ အရေးယူဆောင်ရွက်ဖို့ တာဝန်ရှိတယ်။ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုဆီ လက်နက်နဲ့ ငွေကြေးစီးဆင်းမှုကို ရပ်တန့်ရမယ်။ ပြီးတော့ လုံခြုံရေးကောင်စီဟာ ဒါကို ဖြစ်အောင်လုပ်ဖို့ လုပ်ပိုင်ခွင့်အာဏာရှိတဲ့ အဓိကနိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းပါ” ဟု ၎င်းကဆိုသည်။

U.K. သည် ကုလလုံခြုံရေးကောင်စီတွင် မြန်မာ့အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး “အဓိက ဦးဆောင်ဦးရွက် ပြုလုပ်သူ” ဖြစ်၍ လက်နက်ကုန်သွယ်ခွင့်တားမြစ်မိန့်နှင့် ICC သို့ လွှဲပြောင်းမှုကို ချမှတ်သည့် အခန်း ၇ ပါ ဖြေရှင်းချက်ကို အဆိုပြုသင့်ပြီး သမ္မတ Biden သည် အဆိုပါအရွေ့အတွက် အာဆီယံ၏

ထောက်ခံမှုကို ရရှိရန် အထူးထိပ်သီး အစည်းအဝေးအခမ်းအနားကို အသုံးပြုသင့်သည်ဟု Fortify Rights က ဆိုသည်။

U.N. ပဋိညာဉ်စာတမ်း အခန်း ၇ သည် လုံခြုံရေးကောင်စီအား နိုင်ငံတကာငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးအပေါ် ခြိမ်းခြောက်လာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ အတင်းအကျပ် အရေးယူ ဆောင်ရွက်နိုင်စေသည် - အခန်း ၇ ပါ ဖြေရှင်းချက်များသည် ကုလအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံအားလုံးကို တာဝန်ခံစေသည်။

မြန်မာစစ်တပ်သည် [ဂျီနီဆိုက်၊ လူသားမျိုးနွယ်စုအပေါ် ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုနှင့် စစ်ရာဇဝတ်မှုများအတွက်](#) တာဝန်ရှိပြီး နိုင်ငံတကာ ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် လုံခြုံရေးကို နှစ်ကာလရှည်ကြာစွာ ခြိမ်းခြောက်လျက်ရှိပါသည်။ ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက် အာဏာသိမ်းမှု စတင်ချိန်မှ စ၍ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ရဲများသည် သတင်းရင်းမြစ်များအရ လူပေါင်း ၁၈၀၀ ကျော်ကို သတ်ဖြတ်ခဲ့ကြပြီး ၁၀,၀၀၀ ကျော်ကို ဖမ်းဆီးထောင်ချခဲ့ကြသည်။

မတ်လထုတ် ဤ [၁၉၃ မျက်နှာပါ အစီအရင်ခံစာတွင်](#) Fortify Rights နှင့် Yale Law School ရှိ Schell Center for International Human Rights တို့သည် မြန်မာ့အာဏာသိမ်း အုပ်စုမှ ကျူးလွန်ခဲ့သော လူသတ်မှု၊ ထောင်ချမှု၊ ညှဉ်းပန်းနှိမ်စက်မှု၊ အဓမ္မအစပျောက်မှု၊ အဓမ္မနေရပ်စွန့်စေမှု နှင့် အရပ်သားများအပေါ် ကွပ်မျက်မှုများအပါအဝင် လူသားမျိုးနွယ်စုအပေါ်ကျူးလွန်သည့် ရာဇဝတ်မှုများအထိမြောက်သော လုပ်ရပ်များကို မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ပါသည်။

အာဏာသိမ်းပြီးချိန်မှစ၍ လုံခြုံရေးကောင်စီသည် မြန်မာနိုင်ငံရှိ အကြမ်းဖက်မှုနှင့် ရက်စက်ယုတ်မာမှုများကို အဆင့်ဆင့် ရှုံ့ချထားသည့် သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ၄ ခုနှင့် [ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ထုတ်ပြန်ချက် တစ်ခု](#) ကို ထုတ်ပြန်ကြေညာပြီး တချိန်တည်းတွင် ဤ အကျပ်အတည်းအပေါ် အာဆီယံဦးဆောင်သော တုန့်ပြန်မှုကို အားပေးထောက်ခံခဲ့သော်လည်း သိသာသည့် အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိခဲ့ပေ။ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုသည် လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ ထုတ်ပြန်ချက်များကို ဆန့်ကျင်သွေဖယ်ခဲ့ပြီး အဆိုပါအဖွဲ့(လုံခြုံရေးကောင်စီ)၏ ကြီးလေးပြင်းထန်သည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုတစ်ရပ် လိုအပ်သည့်အခြေအနေကို ဆောင်ကြဉ်းလျက်ရှိသည်ဟု Fortify Rights ကဆိုသည်။

အကယ်၍ လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုခုက မြန်မာနိုင်ငံနှင့်ပတ်သက်သည့် ဖြေရှင်းချက်ကို ဗီတိုအာဏာဖြင့် ပယ်ချခဲ့လျှင် ဤအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ကုလသမဂ္ဂအထွေထွေ ညီလာခံကို ကျင်းပရန်လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ ဧပြီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ကုလအထွေထွေညီလာခံသည် ဗီတို အာဏာအသုံးပြုခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင် ၅ နိုင်ငံကို တာဝန်ခံစေရန် ရည်ရွယ်သည့် မှတ်ကျောက်တင်ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို ချမှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါ ဖြေရှင်းချက်သည် “ဗီတိုအာဏာသုံးသည့် အခြေအနေအပေါ် ငြင်းချက်ထုတ်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်” အထွေထွေညီလာခံကို လုံခြုံရေးကောင်စီဗီတိုအာဏာကို သုံးပြီး ၁၀ ရက်အတွင်း ကျင်းပရန်လိုအပ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအရေးနှင့်ပတ်သက်၍ လုံခြုံရေးကောင်စီ (သို့) အာဆီယံတို့မှ စည်းနှောင်ခိုင်မာသည့် (အားလုံးဆောင်ရွက်ရမည့်) အရေးယူမှုမရှိသော်လည်း U.K.၊ U.S.၊ ကနေဒါ၊ ဩစတြေးလျနှင့် ဥရောပသမဂ္ဂအပါအဝင် ကုလအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတစ်ခုချင်းစီကမူ လက်နက်ကုန်သွယ်ခွင့်တားမြစ်မိန့်နှင့် ပစ်မှတ်ထား ပိတ်ဆို့မှုများကို ချမှတ်ခဲ့ကြသည်။

ကုလလူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအထူးကိုယ်စားလှယ် Tom Andrews က ၂၀၂၂ ဖေဖော်ဝါရီလ ကုလလူ့အခွင့်အရေး ကောင်စီကိုတင်သွင်းသည့် ၎င်း၏ [အစီရင်ခံစာတွင်](#) လုံခြုံရေးကောင်စီ၏ အမြဲတမ်းအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံဖြစ်သည့် တရုတ်နှင့် ရုရှားတို့အပါအဝင် မြန်မာစစ်တပ်ကို လက်နက်တင်သွင်းနေဆဲဖြစ်သော နိုင်ငံများကို ခွဲထုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။ Fortify Rights နှင့် the Schell Center တို့သည် နိုင်ငံတကာရာဇဝတ်မှုများအတွက် စုံစမ်းစစ်ဆေးသင့်သည့် [စစ်အာဏာသိမ်းအုပ်စု၏ အဆင်မြင့်အရာရှိ အဖွဲ့ဝင် ၆၁ ဦး](#) ကို ခွဲထုတ်ဖော်ပြခဲ့ဖူးပါသည်။ ယင်းအနက် ၂၀ ဦးကိုသာ အစိုးရ(တစ်ခုခု)မှ ပိတ်ဆို့အရေးယူထားသေးသည်။ ဂျပန်အစိုးရသည် လည်း မြန်မာ့စစ်တပ်ကို သင်တန်းများပို့ချမြဲဖြစ်ပါသည်။

၂၀၂၁ ဇွန်လတွင် U.N. အထွေထွေညီလာခံသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ လက်နက်စီးဆင်းမှုကို တားမြစ်ရန် တောင်းဆိုလျက် [လိုက်နာဖို့မလိုသည့် ဆုံးဖြတ်ဖြေရှင်းချက်](#) တစ်ရပ်ကို ချက်မှတ်ခဲ့သည်။ အဆိုပါဆုံးဖြတ်ချက်ကို ၁၁၉ နိုင်ငံက ထောက်ခံကာ Belarus တစ်နိုင်ငံ ကန့်ကွက်ပြီး တရုတ်နှင့် ရုရှားအပါအဝင် ၃၆ နိုင်ငံက ကြားနေမှုဖြင့် ချမှတ်ခဲ့သည်။

သမ္မတ Biden သည် မလေးရှားနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး Saifuddin Abdullah မကြာခင်က အကြံပေးခဲ့သည့်အတိုင်း အာဆီယံအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများကို မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား ညီညွတ်ရေးအစိုးရနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်ရန်လည်း အားပေးသင့်ပေသည်။ U.S. အစိုးရနှင့် ASEAN တို့သည်

မြန်မာနိုင်ငံသို့ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့်အကူအညီများ စစ်အာဏာသိမ်းအုပ်စုမှတစ်ဆင့် ဝင်ရောက်ခြင်းမဖြစ်စေရန်လည်း သေချာအောင်ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

“မြန်မာ့အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုဟာ ဒေသတစ်ခုလုံးကို မတည်မငြိမ်ဖြစ်အောင် လုပ်နေတာပါ။ ပြတ်သားတဲ့ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ချမှတ်ဖို့ ပျက်ကွက်မှုကြောင့် အာဆီယံလည်း ယုံကြည်မှုတွေ အကုန်ကျဆင်းမယ့် အန္တရာယ်နှင့် ရင်ဆိုင်နေရပါပြီ” ဟု Matthew Smith ကဆိုသည်။ “အစိုးရအားလုံးမှာ အစုလိုက်အပြုံလိုက် ရက်စက်ယုတ်မာမှုရန်စွယ်ကနေ မြန်မာပြည်သူတွေကို ကာကွယ်ပေးဖို့တာဝန်ရှိတယ်။ လုံခြုံရေးကောင်စီအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံတွေ အပါအဝင်ပေါ့” ဟု ၎င်းက ဆက်ပြောခဲ့သည်။

ဆက်သွယ်ရန်

Matthew Smith

Ismail Wolff

Patrick Phongsathorn